

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

únor 2021

Radost je dar Boží každému člověku

Na svátek Panny Marie Matky jednoty křesťanů, který připadá na 18. ledna, začíná každoročně týden modliteb za jednotu křesťanů. Papež František zdůrazňuje, že ekumenismus je prioritou života církve. Je třeba naslouchat „těm druhým, kteří dělají věci jinak“, nikoliv s podezíravostí a nedůvěrou, ale s přesvědčením, že nás mohou obohatit a za jednotu se modlit. Domnívám se, že to platí pro nás všechny, pro duchovní i pro laiky.

Mezi naše nejlepší přátele patří naši sousedé Maruška a Václav. Oba jsou evangelíci a evangelíky byli také jejich rodiče i prarodiče. Přátelské sousedské vztahy se udržují od doby, kdy se obě rodiny ve dvacátých letech minulého století do Masarykovy čtvrti nastěhovaly, až do dnešních dnů. Naše děti si nejdříve hrály na našich zahradách a později společně chodily na Cyrilometodějskou církevní základní školu. Jejich kamarádství přetrvalo dodnes, i když už nežijí v sousedství. A my dospělí, nejprve s dětmi a nyní už sami, jezdíme na výlety a na dovolené a navštěvujeme se. Mnoho let dohromady trávíme i poslední večer v roce, posledního Silvestra jsme prožili on-line. Společně prožíváme starosti a radosti, při diskuzích si můžeme tříbit názory na náboženství, politiku, společnost a různé problémy, které byly a bohužel někdy zůstávají zdrojem sporů. Jsme však nesmírně vděční za naše přátelství.

Máme radost z toho, že naši přátelé jsou aktivními členy sboru Českobratrské církve evangelické při Červeném kostele v Brně. Václav je kurátorem sboru, Maruška pomáhá ve farní kanceláři, vede nedělní školu pro děti, zpívá v chrámovém sboru, a když je potřeba, doprovází na harmonium zpěv v malém evangelickém sboru mimo Brno. Oba nezištně pomáhají všem potřebným, zejména starým a nemocným.

Název poslední encykliky papeže Františka Fratelli tutti pochází od sv. Františka z Assisi, který se obrací ke všem bratřím a sestrám s nabídkou, aby

Společný výlet na Vysočině

foto: rodinný archiv

žili způsobem, který má chuť evangelia. A papež František navazuje na tuto výzvu. Na konci této encykliky říká, že náboženská vyznání mohou kráčet spolu. „Východiskem musí být pohled k Bohu. Bůh se však nedívá očima, Bůh se dívá srdcem. A Boží láska je tatáž ke každému člověku, ať už je jakéhokoli náboženského vyznání.“

A my jsme vděční, že můžeme zakoušet živé láskyplné společenství a obohacující bratrství, které vychází ze společného zdroje radosti, kterým je náš Stvořitel.

=ml=

Slovo úvodem

Milí farníci,

současná situace s omezeními týkajícími se bohoslužeb mě vedla k tomu, abych se hlouběji zamýšlel nad podstatou a smyslem mše svaté a nad jejím prožíváním. Více než dříve jsem si uvědomoval, že mše svatá má dva důležité rozměry nebo cíle: a to setkání s Bohem, prohloubení vztahu s Ním, ale zároveň je zásadní také společenství věřících, se kterými se mše svaté účastním. Obojí je velmi důležité a svým způsobem nenahraditelné.

Vzhledem k tomu, že se většina věřících na nedělní mši svatou nedostane, musí volit alternativní řešení. Bohu díky za to, že je spousta možností, jak se dá sledovat mše svatá i doma. Ale na druhou stranu je jasné, že to nikdy nebude ono. Jednak proto, že tam nemohu být i s celým farním společenstvím, ale také proto, že účastnit se mše svaté doma je mnohem náročnější na koncentraci, na vnímání Boží přítomnosti.

Myslím si, že starší a osamělí se dokáží soustředit lépe, ale pro rodiny (obzvláště s malými dětmi) to musí být velmi obtížné. I proto jsem přesvědčen, že je pro rodiny prospěšnější, když si udělají společnou rodinou bohoslužbu: přečtou si liturgická čtení z dané neděle, popovídají si o tom, co se jim tam líbilo, co je zaujalo, co jim nebylo jasné; poděkují Pánu Bohu vlastními slovy za to, co jim v uplynulém týdnu udělalo radost, co se jim povedlo, za to, co funguje; mohou prosit a přimlouvav se za sebe navzájem a za potřebné; společně si zazpívají nějakou (zbožnou) píseň, malé děti mohou klidně namalovat Pánu Bohu nějaký obrázek...

Samozřejmě to bude stát (obzvláště rodiče) větší úsilí, ale tím, že se do bohoslužby všichni aktivně zapojí, to bude mít mnohem větší užitek, než když budou jen pasivně sledovat mši svatou na obrazovce. Navíc tím lépe naplní nejen onen rozměr setkání s Bohem, ale i společného prožívání bohoslužby ve společenství. Už se těším, až budeme moci slavit mše svaté všichni společně.

o. Josef Novotný

Stalo se

Od 4. ledna jsou v naší farnosti obnoveny mše svaté pro max. 40 osob. Na nedělní bohoslužby, které se konají v 7, 9 a 11 hodin, je proto nutné se přihlašovat.

Páteční mše svaté byly přesunuty na 7. hodinu ráno.

~

Radio Proglas se přestěhovalo z Barvičovy ulice na ulici Olomoucká 7 do prostor známých pod názvem areál První Brněnské.

~

Ve fondu PULS na podporu kněží a pastorační brněnské diecéze se počet donátorů z naší farnosti zvýšil na 57 (což dělá 8,8 % dospělých účastníků bohoslužeb) a za loňský rok přispěli částkou 292 586 Kč.

Pokřtěni byli:

10. 1. Lucie Kadeřávková

Zesnuli:

- 3. 1. Přemysl Kosík (*1952)
- 8. 1. Helena Fialová (*1935)
- 13. 1. Květuše Chocholáčová (*1934)
- 20. 1. Věra Dufková (*1933)
- 20. 1. Marie Vyhnačková (*1924)
- 21. 1. Jiří Hrabáň (*1930)
- 23. 1. Emilie Čoupková (*1932)
- 31. 1. Jiřina Umlafová (*1930)

Zaznělo v kázání

Bůh nesestoupil na svět proto, aby usedl na tribuně a díval se povýšeně na naše hemžení, ale on zaujal místo mezi námi. Boží syn nepřišel na svět proto, aby byl s lidmi jen o slavnostních příležitostech, aby pronesl slavnostní projev a pak se stáhl do svého nebe. On chce s námi být každý den, chce s námi prožívat každý okamžik. I ten nejobyčejnější.

P. Josef Novotný

I když nám život s Kristem mnohé ulehčuje, i když nám Kristus pomáhá, abychom mohli žít ve vnitřním pokoji, přesto nikdy nebude náš pozemský život rájem na zemi. Dokud budeme zde na zemi, nemůžeme nikdy počítat s tím, že by náš život byl snadný, pohodlný a bez těžkostí.

P. Josef Novotný

Ježíš po nás vyžaduje, abychom nezůstávali stát na místě, ale někam směřovali, abychom se nespokojili s tím, co je, ale snažili se kráčet kupředu společně s Ním.

P. Josef Novotný =jo=

Sbírka na adopci na dálku

Kdobě vánoční a betlému patří neodmyslitelně i černoušek s kasičkou, který na poděkování za vhozenou minci pokývá hlavou. Peníze, které černoušek vybírá, byly jako každý rok i letos určeny na adopci na dálku.

Naše farnost je do tohoto projektu zapojena od roku 2001. Tehdy se začalo s podporou pěti dětí a vždy, když nějaké dítě ukončí studium a jde pracovat, vybere se další, aby počet podporovaných zůstal stejný. Celkem jsme již touto formou ve vzdělání podpořili 14 dětí.

Dokud jsou děti na nižším stupni, vyjdou jejich roční náklady na 4900,- Kč, u vyššího stupně se tato částka zvyšuje asi o 2000,- Kč.

V současnosti přispíváme na vzdělání těchto dětí (všechny jsou na nižším stupni):

Devin – chodí do první třídy, jeho oblíbeným předmětem je angličtina, doma uklízí a vytírá podlahu.

Nova – chodí do třetí třídy, jeho oblíbeným předmětem je matematika, doma chodí pro vodu a sbírá dříví.

Preetha Joe – chodí do druhé třídy, jejím

oblíbeným předmětem je tamilština, doma myje nádoby.

Maulali – chodí do druhé třídy, jeho oblíbeným předmětem je matematika.

Maria Jancy – chodí do druhé třídy, jejím oblíbeným předmětem je matematika, doma umývá nádoby a chodí na malé nákupy.

Kromě příspěvku do sbírky u černouška je na adopci na dálku možné přispět libovolnou částkou i kdykoli během roku. Stačí peníze vhodit do kasičky, která je umístěna u bočního oltáře vedle vchodu do sakristie. Částka, která přesahuje příspěvek na adopci na dálku, se každoročně odesílá na podporu české nemocnice sv. Karla Lwanga v Ugandě.

Zhruba dvakrát ročně nám od podporovaných dětí chodí dopisy, ve kterých nám píšou, že nám za příspěvky děkují a že se za nás modlí.

=gk=

Zleva: Maulali, Maria Jancy, Nova, Devin, Preetha Joe

Okénko do minulosti

Kongregace těšitelů Božského Srdce z Gethsemane

Slovanská řehole schválená Apoštolským stolcem v roce 1922 si vytýčila směřovat Božské Srdce modlitbou, věnovat se chudým a nemocným, zvláště mezi Slovany v cizině. Součástí duchovní činnosti byla adorace Nejsvětější svátosti. V naší farnosti několik členů této kongregace bydlelo. Jeden z nich, P. Josef Dobiáš, v rozhovoru uvedl, že těšitelé v Brně pouze studovali, ve farnosti konkrétním úkolem pověřeni nebyli. S místními se ale dobře znali, chodili k nim i do kaple. Otec Dobiáš zmiňuje pana Rukavičku (otce paní Široké), pana Štroso (otce paní Šulákové), P. Františka Strnada, P. Josefa Lorence. Těšitelé byli v kontaktu se sestrami těšitelkami i cyrilkami, sloužili u nich mše svaté. Z farnosti i z Brna odešli v roce 1945.

Těšitelé a Cyrilometodějská smírná kaple v Jeruzalémě

O vybudování smírné kaple na svahu Olivové hory se zasloužil Palestinský spolek v Brně s jeho předsedou starobrněnským opatem F. S. Bařinou, propagátorem Svaté země. Poté co se jeho

členové dozvěděli o přání těšitelů usadit se v Jeruzalémě, bylo rozhodnuto vybudovat zde smírnou kapli, ve které by byla těšiteli konána stálá smírná pobožnost za náš národ. Po složitých vyjednáváních byl zakoupen pozemek na svahu Olivové hory. Budování kaple se zúčastnili lidé z celé republiky. Slavnostní benedikce se konala 28. 7. 1935, těšitelé se správy kláštera a kaple ujali v listopadu téhož roku.

Kardinál Miloslav Vlk po své návštěvě Svaté země uvádí, že „podle katalogu Directory of the Catholic Church z roku 2008 sídlí apoštolská delegatura katolické církve na Olivové hoře v Jeruzalémě v domě, který kdysi patřil katolické církvi v Československu.“ A zde se tedy s největší pravděpodobností v roce 1964 událo historické setkání papeže Pavla VI. a konstantinopolského patriarchy Athenagorase.

Naše farnost měla (a dosud má?) s touto kaplí stejnou křížovou cestu a oltářní kříž od prof. Axmanna. Ve smírné kapli byly umístěny jejich zmenšené kopie. (Srov. Svatý Augustin..., str. 90–93.)

s. Stanislava

Představujeme kněze pocházející z naší farnosti: Zdeněk Drštka

Zdeněk Drštka. Kněz, vystudovaný filolog a latinář, hovořící několika dalšími jazyky. Milovník knih, kávy a Brna. V současnosti působí jako administrátor ve farnostech Modřice, Ochoza a Rajhrad. Můžete jej slyšet z Radia Proglas, YouTube, vidat na portálu www.katolik.cz a někdy i potkat mezi Kraví horou a Žlutým kopcem (Monte Bú a Žlutákem), kde vyrůstal a kde navštěvuje rodiče. Za naši farnost ale do semináře nevstoupil. Proč?

Zdeněk Drštka

foto: archiv

Když jsem se zhruba ve 13 letech rozhodl, že budu chodit na bohoslužby pravidelně, vybíral jsem kostel podle jednoduchého kritéria: abych nemusel moc brzy ráno vstávat. Devátá ranní u Sv. Augustina byla pro mne příliš brzo. Nejprve vyhrála 11. u Jakuba, ale pak jsem definitivně zakotvil na Petrově. Petrovská farnost, alespoň před tím čtvrtstoletím, byla velmi otevřená. Nikdo se neptal, odkud kdo je a kdy tam přišel, protože na vlastním území farnosti téměř nikdo nebydlí – všichni byli „odněkud“, všichni tam někdy přišli.

Jaká byla Vaše cesta ke kněžství?

V roce 2008 na toto téma se mnou natáčel Jaroslav Kratka pořad Křesťan a svět – nerad bych se opakoval... (Pořad je k poslechu v audioarchivu na Radiu Proglas, kde jsem působil jako náboženský redaktor.) Ve zkratce mohu říct, že mi to přišlo jako dobrý nápad. Něco zkrátka a dobře může udělat jen kněz – a kdo, když ne já?

Právě na Proglasu nyní každou sobotu od 20.15 (v repríze v neděli v 16.55) v rámci cyklu Dotýkání světla mluvíte o encyklice Fratelli tutti, kterou papež František zveřejnil v říjnu loňského roku. Čím Vás tak oslovila, že o ní natáčíte několikadílný seriál?

To byl nápad Daniela Blažkeho, s kterým jsem už spolupracoval na vzdělávacím cyklu Slepé uličky teologie. Zjistili jsme, že jsme spolu schopni něco smysluplného a snad i hodnotného vytvořit – ne že bych se chtěl chlubit; dobře se nám spolupracovalo. A když vyšla nová encyklika, bylo nasnadě ji okomentovat

a přiblížit posluchačům. S tím mne oslovil a já odpověděl: „Ano a rád!“

Proč rád? V čem je tato encyklika zajímavá a třeba i jiná než ostatní?

Neřekl bych, že je výrazně jiná než ty ostatní. Je to encyklika papeže Františka, který má obrovský dar říct věci ani ne tak nové, jako spíše nově, lidsky, přijatelně a přitom fundovaně. Dokáže úžasným způsobem oslovit. Nejen mne, ale i mnoho dalších lidí nejrůznějšího původu, postavení, jazyka, kulturního zázemí... Probírat se textem papeže Františka je pro mne velký dar a velké obohacení.

K lidem promlouváte nejen prostřednictvím Proglasu, ale od jara také na portálu YouTube, kde dennodenně zveřejňujete tzv. Minutové promluvy.

One minute homilies je projekt (nejen) amerických jezuitů. V době předkoro-navirové mne nejprve inspirovali, abych své promluvy příliš neprotahoval. Když pak přišla přísná karanténa s uzávěrou a vláda zapoměla, že existují kostely, konají se bohoslužby a v naší zemi žijí církev, hledal jsem způsob, jak alespoň na dálku zůstat v kontaktu se svými farníky. Zpočátku jsem jim mailem posílal

liturgické texty s krátkým komentářem, který jsem posléze, asi od druhé poloviny března, začal nahrávat a pouštět do éteru. Velmi mi na začátku pomohl jeden schopný farník z Ochoze u Brna. Netvrdím, že mám nějaké strhující, dechberoucí promluvy, ale snad je dobře, že existují.

Tovaryšstvo Ježíšovo Vám dalo impuls nejen pro #minutovepromluvy, ale také jste se zapojil do ignaciánských experimentů v rámci programu pro mladé Magis. Čím Vás tato spiritualita oslovuje?

Je ideální pro současnou dobu. Soustředí se na konkrétního člověka a jeho konkrétní situaci a problémy více než na abstraktní ideje nebo ideologie. Vychází z reality. Nezabývá se tolik světem, jaký by měl být, nýbrž světem, jaký skutečně je. Koneckonců Bůh se stal člověkem nikoli ve světě, jaký by měl být, ale ve světě, jaký skutečně je. A umožňuje, jak říkal sv. Ignác, hledat Boha úplně ve všem: ve všech každodennostech obvyklého života. Bůh se stal člověkem, a proto všechno lidské mluví o Bohu.

Jaká další spiritualita je Vám blízká?

Sv. Ignác má blízko ke sv. Františkovi z Assisi, kterého s ním spojuje velká láska ke stvoření a k citu pro člověka.

Popeleční středou 17. února vstoupíme do období postu. Co byste čtenářům pro nadcházející období vzkázal?

Přemýšlel jsem, co půst ve svých třech rozměrech (půst jako sebezápor, modlitba a almužna neboli dobročinnost), znamená. Uvědomil jsem si, že tyto tři směry postního snažení odpovídají třem zásadním vztahům, ve kterých člověk, křesťan a Boží dítě žije: vztah k Bohu, k druhým lidem a k sobě samému. A ty lze posilovat právě těmito podobami postního úsilí: vztah Bohu modlitbou, vztah k druhým lidem dobročinností a vztah k sobě samému odříkáním, sebezáporem či sebekrocením. V postní době si mám také uvědomit, kým jsem: jsem křesťan, jsem Boží dítě, jsem vykoupen a jsem součástí církve. Veškeré prostředky, které mi k tomu napomáhají, mohu zapojit do svého postního života.

Děkuji za rozhovor.

=jo=

Farní diář

17. 2. Popeleční středa

Na popeleční středu bude s největší pravděpodobností popelec udělován mimo mše svaté. A to každou půlhodinu od 15.00 do 20.00 hod. Podrobnosti najdete v ohláškách.

Pro aktuální informace sledujte farní stránky: www.augustinbrno.cz

Aplikace do mobilu

Péčí portálu Liturgie po dlouhých letech čekání konečně loni vyšel tolik potřebný překlad bible pro mobilní telefony. Logo z písmen ČLP představuje Český liturgický překlad kolektivu P. Václava Bognera. Aplikace je mimořádně jednoduchá, její zásadní výhoda je, že čtete, co slyšíte při mši svaté v kostele.

Umí už jen vyhledávat; ze substitučních znaků lze použít uvozovky pro frázi („jako apoštol“), hvězdička * umožní hledat slovo ve více tvarech (apoštol* najde apoštol, apoštola, apoštolů, apoštolové. Pro android stahujte na play.google po zadání Bible, Český liturgický překlad. =omh=

Vybavení a výzdoba našeho kostela: Triptych s výjevem ze života sv. Augustina

foto: Vít Horník

V dnešním čísle pokračujeme triptychem, který je umístěn napravo vedle hlavního vchodu. Zobrazuje tři výjevy ze života sv. Augustina. Dvě menší krajní obrazová pole jsou doplněna citáty z jeho díla Vyznání a dlouhé prostřední, zobrazující světce smrt, ze Žalmů. Období starověké římské říše připomíná malíř pomocí prvků antické architektury. Podobně jako předchozí dílo je i tento triptych vyroben z masivní dřevěné desky, vespod zdobené vyřezávanými konzolami a na okrajích obklopené dvěma užšími pruhy s reliéfy stříbrných andělů.

První zleva je vyobrazen výjev obrácení sv. Augustina. Byl devět let u manichejské sekty. Po dlouhých modlitbách jeho matky, sv. Moniky, která prosila Boha, aby se stal katolíkem, došlo ke konverzi v zahradě domku v Miláně, kde se Augustin procházel a rozjímal se svým žákem a přítelem Alypiem. Po bouřlivém mládí se světec chtěl oddat zdrženlivému, asketickému životu a měl výčitky, že to zatím nedokáže. Vrhel se na zem a plakal, když tu ze sousední zahrady zaslechl dětský hlas, který prozpěvoval: „VEZMI, ČTI, VEZMI, ČTI“ (latinsky tolle, lege). Augustin i Alypius tato slova pochopi-

li jako božský příkaz ke čtení sv. Písma a k následování Krista. Oba přátelé se poté vrátili k rozečtenému Listu apoštola Pavla Římanům, kde každý nalezl pro sebe důležitou část textu a nabyli duševního pokoje.

Na Kovařkově obraze jsou vymalováni dva muži v zahradě před obloukovou loggií. Oba mají na nohou řemíkové kožené opánky. Alypius sedí na lavičce u zdi a vedle sebe má svitek s textem Písma. Pravou rukou ukazuje vzhůru k nebesům. Sv. Augustin je oděn do dlouhého žlutého roucha a kobaltově modrého pláště. Jako kající klečí na kamenné cestičce pod fíkovníkem. Jednu ruku drží na srdci a druhou ukazuje na mluvící pásku s výše zmíněnými slovy, která se o několik století později stala heslem řádu augustiniánů.

Událost, která následovala, je vyobrazena u pravého okraje triptychu. Po svém obrácení přijal světec se svým synem v noci ze 24. na 25. dubna 387 svátost křtu. Svatý Augustin, oděn v bílém oděvu, se s rukama zkříženými na prsou modlí u bazénu s křestní vodou, do níž byl před chvílí ponořen. Obřadní slova s žehnáním nad ním pronáší milánský

biskup, svatý Ambrož, oděn do fialového liturgického pláště. Kázání svatého Ambrože měla na světce i jeho matku velký vliv. Jeho matka, svatá Monika, je tu rovněž zobrazena; stojí nalevo od biskupa. Spolu s biskupem se modlí za svého syna Augustina a vnuka Adeodata. Je oblečena do dlouhého světle modravého oděvu, žlutého pláště a má zvlněné hnědé vlasy. Modlí se chlapec v bílém rouchu a červeném plášti, který stojí za zády biskupa, je Augustinův syn, patnáctiletý Adeodatus, který ovšem zanedlouho, asi ve věku osmnácti let, zesnul.

Pravděpodobné místo křtu, velké osmiboké baptisterium, se dnes nachází pod milánským dómem; po archeologických průzkumech z 60. let 20. století je přístupné veřejnosti. Na Kovařkově obraze je namalována část budovy kruhového půdorysu, která má masivní zeď, v horní třetině prolomenou řadou sloupků, a vyklenutý strop. Kromě části bazénu vidíme i podlahu s černými a bílými mramorovými dlaždicemi. Výjev opět doprovází citát z Augustinova díla Vyznání: „ZMIZELA VEŠKERÁ OBAVA Z MINULÉHO ŽIVOTA, BYLI JSME POKŘTĚNI.“

Jana Osolobě

Augustin • 6. ročník, číslo 55. • Datum vydání: 7. února 2021 • Další číslo vychází 7. 3. 2021 (uzávěrka 26. 2.).

Vydává Římskokatolická farnost u kostela sv. Augustina, náměstí Míru 377/7, 602 00 Brno.

Redakce: Luboš Herz (korektor), Martin Holík (kaplan), Gabriela Klašková (šéfredaktorka),

Marta Laudátová, Lukáš Meduna (grafik), Josef Novotný (farář), Jaroslava Otradovcová.

www.augustinbrno.cz • e-mail: zpravodaj@augustinbrno.cz • Určeno pro vnitřní potřebu farnosti.

Přijímáme náměty a příspěvky do dalšího čísla zpravodaje. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit a upravovat.